

MAGYAR LAPOK

vtárának

BUDAPEST

X. évfolyam, 226 (2788) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Különjelentést adott ki a vezéri főhadiszállás:

Moszkva előtt több újabb szovjet hadsereget zártak körül a német csapatok

Mariupolj, Oszipenkograd és Zavorozje német kézen. — Magyar csapatok döntő szerepet visznek a déli hadműveletekben

MEGSEMMISÜLT A SZOVJET HADERŐ EGÉSZ BALSZÁRNYA

A vezéri főhadiszállásról jelentik. A véderő főparancsnoksága jelelti október 5-én délután 2 órakor:

Míg Ukrajnában csapataink teljes erővel folytatják megsemmisítő támadásukat és a megvert ellenség üldözését, a keleti front középső szakaszán október 5-én és 6-án végrehajtott áttörés újabb hatalmas győzelemhez vezetett, mely során a német seregek Vjasmánál több újabb szovjethadsereget kerítettek be. A bekerített szovjet seregek megsemmisítése teljes erővel folyik. Ezzel a győzelemmel a német seregek újabb sikerekkel gazdagították zászlóik dicsőségét. A német nép szíve örömtől dobban meg ezekben az órákban és az újabb győzelem nyomán még elszántabb erővel feszíti meg erejét a végleges győzelem érdekében.

Berlinből jelentik, hogy az előnyomuló német csapatok elfoglalták Mariupoljt és Oszipenkogradot, a két jelentős feketetengeri kikötőt, továbbá Zavorozjét, a Dnyeper keleti partjának igen fontos városát.

Még nyolc napja sincs, hogy a szövetséges német haderő befejezte a világtörténelemben páratlanul álló kievi bekerítő csatáját, szerdán délután 2 órakor a német vezéri főhadiszállás a fenti különjelentéssel egy újabb, páratlan méretű bekerítő csatáról közölt a nagy világgal. A meglepő a közlésben csak az, hogy ezuttal ismét előre nem is sejtett körzetben, közvetlenül Moszkva előtt mérte a német öklök csapását a vonagló szovjet góliátra. A tegnapi német hadijelentésből a világ még azt sejtette, hogy a legközelebbi nagy csapás a Donec-medence iparvidékének fog szólni. Bár a jelekből ítélve ott is óriás méretű hadiesemények vannak kialakulóban, hiszen a német haderő itt is már közvetlenül Rosztovot fenyegeti, a mai különhadijelentésben bejelentett újabb, szinte elszédítő méretű bekerítő csata a szovjet harcfront középső szakaszán Szmolenszktől mintegy kétszáz,

Moszkvától alig száz kilométernyi távolságban Vjazma körzetében következett be.

A vezéri főhadiszállás csak katonás rövidséggel annyit jelent, hogy több teljes szovjet hadsereget zártak újbol körül. Hogy ez a valóságban mit jelent, a kievi nagy bekerítő csatából következtetve már előre sejtethetjük. Egyébként egy tekintet a térképre is elárulja, hogy itt már közvetlenül Moszkva kerül a legközelebbi veszélyzónába. A jelekből következtetve nem többről és nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a Szovjet elleni harc végső, a szovjet részére egészen tragikus fordulat előtt áll.

A magyar nép szívből együtt örvend dicső német szövetségeseivel. Az ő öröme a miénk is, mert az ő győzelme a mi győzelmünk is. Moszkva elfoglalása s ezzel a vörös metely jertő központjának kitakarítása már csak a legrövidebb idő kérdése.

Összeomlás fenyegeti az egész szovjet balszárnyat

Berlinből jelentik: (B. T.) A reggeli lapok hadijelentéssel kapcsolatban megállapítják, hogy a szovjet hadsereg egész balszárnyát összeomlás fenyegeti. A németek felgöngyölítették Ukrajnában a Dnyepertől keletre eső részét Kiev elfoglalása után és eközben az oda összevont szovjet kötelékeket az Azovi tengertől északra új nagy csatában semmisítették meg. A német csapatok most a Donec iparvidéke felé törnek előre és ezzel a szovjet elvezető legfontosabb hadiiparát. A németek ezt a legújabb nagy győzelmiüket a szövetséges hadseregekkel együtt érték el — írják a berlini lapok.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Magyar részről ma így jellemezték a keleti hadszíntér helyzetét: A szövetségesek támadása egyre fokozódó

lendülettel halad előre. Ennek során rendkívüli eredményeket értek el és egymásután szakították részekre az ellenség arcvonalát. Az ellenség a

Dnyeper és Donec közötti szakaszról az Azovi-tengeren át igyekszik kivonni csapatait a szövetségesek bekerítő mozdulatai elől. A magyar seregtettek előtt a szovjet arcvonal is összeroppant és megkezdte visszavonulását. Ennek során megszállottunk több hegyiséget a Dnyeper keleti partján és többszáz foglyot ejtettünk. Repülő kötelékeink bombázták az ellenség összekötő vonalait.

NEMET ÉS SZÖVETSÉGES CSAPATOK ÜLDÖZIK A MEGVERT ELLENSEGET

Már tegnap jelentettük az újabb német sikereket. Részletes beszámoló az alábbiakban közlünk: A véderő főparancsnoksága jelelti: A már elő-

re jelzett hadműveletek keretében nagy csata folyik az Azovi-tengertől északra levő térségben. A német csapatok a szövetségesekkel karöltve és szoros együttműködésben üldözik az ellenséget és a gyors seregtettek melyen benyomultak az ellenséges csapatok közé. Foglyul ejtettük a 9-ik hadsereg vezérkarát. A hadsereg főparancsnoka repülőgépen menekült el. A támadó hadműveletek az északi arcvonalon is, tervszerűen folynak. Leningrádtól nyugatra visszavertük az ellenség támadási kísérletét. A szárazföldi csapatok támogatására csapatokat szállító hajók nagyrészt elsüllyesztettük. A légi erő Rosztov hadiüzemeit, Moszkva és Leningrád katonai berendezéseit támadta. (MTI.)

Rosztov fegyverkezési üzemeit bombázták a német repülők

Berlinből jelentik: (NTI.) A légi erők keddre virradó éjszaka Rosztov ellen intézett támadása újabb nagy csapást jelent a szovjet hadiiparra. Rosztov több mint 500 ezer lakosú város és a szovjet déli részének egyik legfontosabb helye. Az ipartelepek közül különösen a nagy mezőgazdasági gépgyárak jelentősek, melyeket a mostani háború alatt fegyverkezési üzemekké alakították át. Egyik ilyen gyárban a munkások száma több mint 25 ezer. Ezenkívül nagy vasuti üzemek, zománc, vegyszeti és építőipari üzemek vannak a városban és egy nagy csőöntőde. A város jelentőségét fokozza, hogy a távolabbi keleten húzódó kisebb jelentőségű vasutvonalakon kívül az egyetlen kaukázusi vasutvonal itt vezet keresztül. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Mint katonai helyről jelentik, a német légi erő ma éjszaka éjszaka támadta Rosztovot, a Don területének fontos rakodó kikötőjét. A támadás főként a fegyverkezési üzemek ellen irányult. Rosztovnak nemcsak mint a mögötte elterülő medence központjának nagy a jelentősége, hanem mint nagy ipari központnak is. Főként gép-

kocsi, traktor és harckocsi ipara nagy jelentőségű. (MTI.)

MI MARAD A SZOVJETNEK, HA A KAPSI-TENGERIG VONUL VISSZA?

Budapestről jelentik: Közzétették azoknak a német kézre került brit okmányoknak a tartalmát, amelyeket a moszkvai konferenciára készítettek elő és amelyek a szovjet hadihelyzetével foglalkoznak. A brit okmányok hatalmas adathalmazt tartalmaznak, valamint terveket arra az esetre, hogy mi a teendő, ha a Szovjetuniót a Donig szorítják vissza és mi lesz a helyzet, ha a német hadak a Volgáig és a Kaspitengerig nyomulnak előre, de a Kaukázus a Szovjetunió kezén marad. Brit megállapítás szerint ez esetben a szovjet rendelkezni fog a teljes réz, ólom, cink és benzín termelésével, széntermelésének 30 százalékával, gabona készletének 70—80 százalékával, cukorrépa termelésének 30 százalékával, a nyersvas, vegyi és gépipari termelés 35—50 százalékával, elektromos erőműtelepek 50 százalékával, az alumínium termelésének azonban mindössze 8 százalékával.

Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon

ÓRIASI PUSZTÍTÁST VÉGEZTEK A NÉMETEK A SZOVJET CSAPAT- SZALLÍTÓ VONATAI KÖZÖTT

Berlinből jelentik: (NTI.) Katonai helyről szerzett értesülés szerint a német légierő október 6-án is vasutvonalakat, pályaudvarokat és csapat-szállító vonatokat támadott nagy eredménnyel a keleti hadszíntéren 21 vonatot teljesen szétromboltak, 26 mozdonyt megsemmisítettek, 110 további csapatokkal megrakott vonat-szerelvényt találatokkal megrongáltak vagy kisiklattak. Ot pályaudvart súlyosan megrongáltak. A repülő bombái megsemmisítettek 29 szovjet löveget, három egész tüzérségi állást, egy légvédelmi állást és három páncélost. Ugyanezen a napon támadtunk az Azovi-tengeren három csapat-szállító hajót. A három hajó, összesen 3500 tonna úrtartalommal súlyosan megrongálódott. (MTI)

SPANYOL KOMMUNISTÁKAT FOG- TAK EL A FINNEK KARÉLIAiban

Madridból jelentik: (NTI.) A külügyminisztérium diplomáciai kabinetjének főnöke a sparycl és külföldi sajtó képviselői előtt közölte, hogy a finn kormány a helsinki spanyol ügyvivő részéről folytatott tárgyalások alapján azokat a spanyol ifjakat, akiket a finn csapatok a karéliai harcok során elfogtak fogolytáborukból helsinki bázisra szállítottak. A karéliai harcokban 70 spanyol ifjut fogtak el, nagyrészt sebesülten. Jelenleg mintegy 3000 17 évnél fiatalabb spanyol él Szovjetországban. Ezek nagyrészt az Ural vidékére vitték és katonai kiképzés s egyenruha nélkül beosztották a hadseregbe. Spanyol lányokat is beosztottak a hátsó vonalakban hadiszolgálatra. Azokról a spanyolokról van szó, akiket a spanyol vörösök a polgárháború alkalmával a Szovjetunióba vittek. (MTI)

PÓTOLHATATLAN VESZTESÉG ERTE A SZOVJETUNIÓT KÖZLEKEDÉSI VONALAINAK SZÉTROMBOLÁSAVAL

Berlinből jelentik: (NTI.) Katonai helyről összefoglaló jelentést adnak a német légifegyvernemnek a keleti arcvonalon az utóbbi napok során elért eredményeiről. A német légierő támadásai elsősorban a szovjet szállítási berendezéseiben okozott olyan arányú károkat, hogy ezeket a veszteségeket a szovjet megközelítően sem egyenlítheti ki. A német repülő az utóbbi három nap alatt 91 ellenséges szállítónatot teljesen megsemmisítettek, 123 vonatot olyan súlyosan megrongáltak, hogy a szállítás szempontjából nem vehetők figyelembe, szétromboltak 37 mozdonyt. A Moszkvából Kharkovon keresztül az Azovi tengerig vezető vasutvonalat több helyen megszakították, úgy hogy a vonal forgalmának fenntartása lehetetlenné vált.

MAGAS KITÜNTETÉST KAPOTT MANNERHEIM TÁBORNAGY

Helsinki-ből jelentik: (NTI.) Rity finn államelnök október 7-én Rangell miniszterelnök és Waldeh nemzetvédelmi miniszter kíséretében Mannerheim tábornagy főhadiszállásán tartózkodott. Az államfő elsőnek adományozta a tábornagnak a Mannerheim-kereszt első osztályát. A tábornagy rövid beszédben köszöntö meg a kitüntetést és hangsúlyozta, hogy most nemcsak a harcoló csapatoktól és vezetőiktől, hanem az ország népétől is meg kell követelni a legnagyobb erőfeszítést a győzelem érdekében. Karélia visszaszerzése meg-

erősíti a hitet a finn népben, hogy ősei földjét végleg megtartja és felvirágoztatja.

160 EZER ÉSZTET GYILKOLTAK LE A KOMMUNISTÁK

Helsinki-ből jelentik: (NTI.) Az Észtországból most érkezett beszámolókból kitűnik, hogy a szovjetnek az észti nép ellen intézett akciói sokkal

nagyobb arányúak voltak, mint kezdetben hitték. Nem kevesebb, mint 160 ezer észtet gyilkoltak meg vagy hurcoltak el, vagy kényszerítették a szovjethadseregbe. Egvedül Tallinból negyvenezer ember tűnt el. Az intellektuális osztály csaknem valamennyi tagja eltűnt. Meggyilkoltak úgyszólván minden színészt és a tartui egyetem tanárait. (MTI.)

HAZAÁRULÓK

Kár minden találgatásért, kár a mentegetésért. Eckhardt Tibor közönséges hazaáruló, akire a lehető leggyorsabban hivatalosan, bírői úton is rá kell sütni a legmegszégyenítőbb bélyeget, akire ki kell mondani azt a legsúlyosabb ítéletet, amely a hazaárulásért jár.

Bizonyos körök megkockáztatták azt a véleményt, hogy Eckhardt Tibor eléggé el nem térhet büntetés csak sajnálatos kisiklás. Nem értünk egyet ezzel a nagyon is gyanus fel-fogással. Kisebbségi sorsban mindig tisztábban látnak és ítéltek meg a magyar élet külpolitikai vonatkozásait, mindig tisztábban látnak egyes politikusok tevékenységének titkos rugóit, jobban le tudtuk mérni világ nézeti elhelyezkedésüket és igaz pártállásukat, mint a Csonkaország polgárai.

Eckhardt Tibort nálunk csak a liberális és zsidóbarát elemek tartották komoly politikai egyéniségnek, különösen az utóbbi években. Mindig tudtuk róla, hogy érzékeny, egyéni sérelmi és történeti célok irányítják cselekvéseit. A legnagyobb fájdalommal kellett látnunk azt is, hogy Geniben nagy elődje, Apponyi után milyen pusztítást visz végbe a nehezen, küzdelmesen kivívott eredmények között. Ami rokonszenv és barátság lassan felbredi még ellenséges körökben is a magyar nemzet iránt Apponyi munkája nyomán, azt ez a politikai kalandor könnyelműen és lelkiismeretlenül rombolta le soha meg nem bocsátható balfogásával és lelkiismeretlenségével.

Ami azonban máig végzett és tett, csak politikai kalandorság volt. Amerikai szereplése, a magyar nemzet létérdekéi és jövője ellen szöti összeesküvése most már a leggyalázatosabb hazaárulás.

Önkéntelenül is felvetődik itt a kérdés: Miért utazott ki Eckhardt az Egyesült Államokba? Kinek a biztatására, kinek az utasítására indult el ez a szerencsétlen kétkedező pójaca? Ki engedte meg a mai kivétel-súlyos fontosságú időben azt, hogy ez a lelkiismeretlen kalandor veszélynek tegye ki azokat a leg-súlyosabb érdekeket, amelyekért magyar vér hull most Ukrajnában? Ki felelős azért, hogy Eckhardt Tibor most kommunistákkal, leszerelt magyarországi zsidó emigránsokkal, szovjet, angol és amerikai judáspénzért lázít, izgat és áskálódhat volt hazája ellen? Teljes világosságot kell deríteni erre a nyomozható, titkosított ügyre, mert csak ez adhat megnyugvást azon kívül, hogy a leggyalázatosabb hazaárulásra vállalkozott politikai kalandor, a magyar törvények által megszüntetett súlyosabb büntetést rójják ki. Ne féljünk az igazságtól. Akinek része van benne, aki Eckhardtal egy hajóban evezett, azt is ugyanabban az elbűnös porondra kiállítjuk.

A bécsiület az hűség, — mondja a német közmondás és ez fordítva is

igaz: a hűség becsület. Nem engedhető meg, hogy bárki is más politikát hirdessen, más irányt mutasson, más elveket hirdessen, mint a hivatalos magyar külpolitika. Nem engedhető meg, hogy amíg honvédeink a német katonával a legbensőségesebb bajtársi viszonyban harcolnak, jövönkert, Európáért, az igazságért, addig a hátuk mögött lelkiismeretlen eckhardtok nem csak tiokban és megbújva, hanem nyíltan is, az ellenség pártját fogják, az ellenség igazát hirdessék, az ellenség oldalára álljanak és szövetségeseink ellen igazságnak. Nem a zsidókról van itt szó. A zsidókat ismerjük és meg is értjük. Nekik nincs helyük a magyar jövőben, az új Európa megszűnik dúsz zsidó vadászterület lenni, nem várhatjuk tehát, hogy céljainkért, küzdelmünkért jelkesedjenek. Az azonban a legszigorúbban megköveteljük, hogy aki a Magyar Szent Korona árnyékában él és kíván élni a jövőben is, ha fogcsikorgatva is, de alkalmazkodjék hivatalos külpolitikánkhoz. Legalább is ne kövessen el apró és nagyobb merényleteket szavával, véleménynyilvánításával nap nap után az országra, a nemzet létérdekéi jövője ellen.

Eckhardt hazaárulása tiqyelmeztet bennünket a még ilthonmaradt, köztünk bujkáló többi eckhardtok magatartására és felette veszélyes működésére. Ne gondoljon itt senki kialakult közvéleményre, vagy széles rétegek állásfoglalására. Kévésszámú, a felszínen úszó hirtvány feletről van szó, amelynek rothadt erkölcsisége, ördögi képmutatása, liberális-muszoni megméltelvezeti gondolkodása, antiszociális gazdasági tevékenysége fel — és pedig méltán — az elkövetkező szociális, nyíltan, őszintén és becsületesen vallott és megvalósított igazságok uralmától. Nem rendszerekre gondolunk, hanem a következő nemzedékre, amely semmit sem vet meg úgy, mint éppen ezt a hirtvány, hazaáruló, nemzet jövőjét veszélyeztető sópredéket. Tudjuk, hogy ennek minden tagja naponta sokszor elszólogja, elmondja, továbbadja azokat a gyűlölködő, hazug szólamokat, amiket Eckhardt „szabadon”, teü hazug szójjal üvöltött judáspénzért a zsidók, demokraták és kommunisták irányításával. Tudjuk, hogy ezeknek a magyar hivatalos külpolitika és a magyar nép józan, becsületos gondolkodása nem sokat számít. De egyszer végre keményen és határozottan közzéjük kell vogni. Egyszer már le kell számolni a hazaárulókat szabadon mozgó seregével. Nem akadályozhat meg ebben sem magas hivatali, vagy társadalmi állás, sem közismert név, sem pedig a múlt dicsősége.

Eckhardt nyomorult árulása elodázhatalanul felvetette ezeket a kérdéseket. A lelke mélyéig felháborodott becsületos magyar közvélemény és az igazság csak akkor kap méltó elismerést ha az árulót halatraitelik, a közvélemény és bomlasztó társai pedig végérvényesen elhalgattatják.

Három napon belül be kell jelenteni a meg- üresedő lakásokat

Nagyvárad thj. város polgármester 42-225-1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tekintettel arra, hogy az 5777/1941. M. E. sz. rendelet 42. §-a és a 6740-1941. M. E. sz. rendelet 10. §-a szerint azon lakást, vagy lakás céljára használt egyéb helyiségeket, amelyek bérlete vagy egyéb jogcímen fennálló használatát felmondás következtében, vagy más okból megszünt, bérbeadni, használatát más címen átengedni, vagy saját használatba venni csak akkor lehet, ha a polgármester, a bérbeadó, vagy a használat átengedésére jogosult személy kérelmére nyilatkozatot adott arról, hogy a lakást, vagy a lakás céljára használt egyéb helyiséget igénybevenni nem kívánja, illetve a kérelem előterjesztését követő 8 nap alatt az igénybevitel tárgyában nem nyilatkozott.

Felhívom a város közönségét, hogy minden egyes lakást, vagy lakás céljára használt egyéb helyiséget, melynek bérlete, vagy egyéb jogcímen fennálló használatát felmondás következtében, vagy más okból megszünt, a bérlet felmondását vagy megszüntését követő 3 nap alatt a Teleki-utca 3. sz. alatt működő lakáshivatalnál írásban jelentse be.

Nyomatékosan figyelmeztetek mindenkit, hogy fentebbi rendelkezés be nem tartása esetén a kötött szerződés érvénytelen és a bérbeadó 6 hónapig terjedhető elzárásra büntelhető.

Ismétellen felhívom továbbá mindazokat, akik 4 szobánál nagyobb lakással rendelkeznek és az előirt bejelentést korábbi felhívásom dacára mindezekig nem tették meg, hogy

Fa... Fa... Fa... Fa...!

lakásukat a szobák számának, valamint a lakásban lakók számának feltüntetésével „Lakáshivatal Nagyvárad, Teleki-utca 3. sz.” címmel ellátott postai levelezőlapon 3 nap alatt okvetlenül jelentse be, mivel ellenkező esetben ellenük kihágás miatt a büntető eljárást haladéktalanul folytatnia teszem.

Hamis adatok bejelentése fenthivatolt rendelet 16 §-ának 2. bekezdése értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással büntendő.

Felhívom végül mindazon katonai vagy polgári közalkalmazottakat, akik lakást igényelnek és igénylésüket eddig be nem jelentették, hogy lakásigénylésüket a Teleki-utca 3. szám alatt működő lakáshivatalnál írásban eszközöljék, mivel a jövőben csakis az írásban beadott kérelmek lesznek figyelembevéve.

A törvényes 8 napon belül mindenkinél ügyében intézkedés történik, tehát teljesen felesleges a személyes megjelenés és csoportosulás, ami a hivatal működését gátolja. 8 nap elteltével vagy kiállítja a polgármesteri hivatal mellett működő lakáshivatal a rendelet szerinti nyilatkozatot, vagy értesíti szóban, vagy írásban a lakásbejelentőt, hogy a bejelentett lakásra igényt tart közhivatalok részére.

Természetes, hogy az üres lakások és fölös lakrészek elsősorban közhivatalnokok és katonasátek részére vétetnek.

Nagyvárad, 1941. október 8.
Dr. Soós István, polgármester.

Roosevelt valótlan állításai félrevezette az amerikai közvéleményt

Washingtonból jelentik: (NTI.) Roosevelt a keddi sajtóértekezleten nem volt hajlandó válaszolni arra a kérdésre, hogy a két párt vezetőivel tartott értekezleten mely pontokban nem jött létre megegyezés a semlegességi törvény módosítása kérdésében csak azt jelentette ki, hogy a megbeszéléseket szerdán folytatják.

Felhívták az elnök figyelmét arra, hogy a szovjet kormány egyik tagja kijelentette, az Egyesült Államok kormánya a vallásszabadság kérdésében még érintkezésbe sem lépett a szovjetkormánnyal.

Az elnök igen meglepettnek mutatkozott. A panamai döntéssel kapcsolatban az elnök kijelentette, hogy e tekintetben a külügyminisztériumhoz kell intézni a kérdéseket. Egyebként a panamai kormány joga van ahhoz, hogy elrendelje az ágyúk eltávolítását az ő zászlójuk alatt haladó hajókról. (MTI.)

PANAMA TILTAKOZIK, HOGY ZASZLÓJA FEDEZETE ALATT KALÓZKODJANAK ROOSEVELT HAJÓI

Washingtonból jelentik: (NTI.) Mint hivatalosan közlik, Roosevelt közölte a kongresszusi pártok vezetőivel, hogy a semlegességi törvény módosítása mellett van. Azt akarja, hogy az Egyesült Államok hajóit felfegyverzhessék és

megengedjék a hadviselők kikötőinek felkeresését és mostani zárt hajóvezetethe való bejutást. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI.) Clark szenátor Pittsburgban mondott beszédében kijelentette, hogy a semlegességi törvény módosításával a háborút akarják előidézni és sorozatos kibívó cselekményeket végrehajtani. (MTI)

Washingtonból jelentik: (Stefani) Illetékes forrásból közlik, hogy Panama tiltakozása az ellen, hogy zászlói alatt amerikai hajók fegyveresen közlekedjenek súlyosítja a parlamenti ellentéteket, a semlegességi törvény tárgyalásában és megerősíti Roosevelttel ellentétét. (MTI)

IBN SAUD FIÁT HIVTÁK MEG AZ ÚJ ARAB ALLAM TRÓNJÁRA

Ankarából jelentik: (Stefani) Kabuli hírek szerint Nagybritannia és a Szovjetunió Afganisztánhoz intézett jegyzékében követeli, hogy utasítsák ki az országból a német alattvalókat és az Iránból Afganisztánba menekült németeket. (MTI)

Adanából jelentik: (NTI.) A kairói brit nagykövetség részéről külön megbízott utazott Ibn Saud királyhoz és azt az ajánlatot tette, hogy fia Fajszal kerüljön Szíria, Transzjordánia, Palesztina egyesített arab állam trónjára. (MTI)

Elutasította a finn kormány az angolok képmutató jegyzékét

Finnország hálás és örül, hogy nem áll egyedül önvédelmi harcában

Helsinkiből jelentik:

A finn külügyminisztériumhoz szeptember 28-án intézett angol emlékirat ezeket mondja: Ha a finn kormány tovább folytatja előnyomulását tisztán orosz területen, olyan helyzet áll elő, melyben Nagybritannia kénytelen Finnországot nyílt ellenségnek tekinteni, meg pedig nemcsak a háború tartamára, hanem a béke megkötésekor is. Nagybritannia

kormánya mélyen sajnálná, ha a helyzet így alakulna. Jóllehet a finn kormány elűzte az angol követet Helsinkiből, a brit kormány kész elfelejteni ezt az udvariatlanságot és szívesen látná a két ország viszonyának helyreállítását. Ennek egyik lényeges feltétele, hogy Finnország véget vet az Oroszország ellen viselt háborúnak és csapatait az 1939. évi határon túl lévő részekről visszavonja.

Szovjetoroszország 1939 november óta állandóan Finnország létére tört

Helsinki. (MTI.) A finn válaszjegyzék, amelyet svéd közvetítéssel juttattak el az angol kormányhoz, a következőket tartalmazza: 1939 november 30-án a szovjet mindenképp nélkül és kihívás nélkül megtámadta Finnországot. 1939 december 14-én a Nemzetek Szövetsége a szovjetet támadónak minősítette és kizárta Nagybritannia részese volt ennek a határozatnak. Sohasem vetették fel azt a kérdést, hogy milyen módon kellene a támadót rávenni arra, hogy jóvá tegye a támadás következményeit. 1940

március 12-én Finnország arra kényszerült, hogy aláírja a Moszkvától diktált békét, melynek következtében le kellett mondania területének lényeges részeit. Nem sokkal a békekötés után a szovjet kíméletlen zsaroló politikát kezdett Finnországgal szemben. Beleavatkozott Finnország belpolitikájába és belülről is igyekezett behatolni Finnország életébe. 1941 június 22-én fegyveres szovjet erők újból megkezdték az ellenségeskedést, Finnország, mely így újból fegyveres támadás célpontja lett, július elejéig

Uj üzlet: **FIGYELEM!** Uj üzlet:

Hölgyeim! Siessenek őszi és téli kabátot vásárolni! Mert megnyílt a

„Bihari Modellház”

Kossuth-u. 5. sz., ahol olcsón vásárolhat saját készítményű kabátot, kosztümöt és leányka kabátot. **Nagy mértékszabóság!** **Oriási szövet választék.** Hozott anyagból is a legkényesebb izlést is kielégítően, a legújabb modellek után 24 óra alatt készülnek

nem nyílt aktív védelmi eszközök-höz. A támadás Finnország ellen tehát 1939 november 30-án kezdődött és azóta különböző formákban szünet nélkül folytatódott. Finnország küzdelme ez ellen a támadás ellen önvédelem. A finnektől 1940-ben elvetett területek fontos pontjain a szovjet támaszpontokat épített ki és ezeket a nyugat felé irányuló támadás céljaira a lehető legtökéletesebb módon felszerelte és berendezte. Hatásos védekezés csak úgy volt lehetséges, ha Finnország behatol ezekre a területekre. Ezenfelül a régi határvonalon túl fekvő területek

nem tisztán orosz területek a valószínűségben, sőt a legutóbbi népszámlálás, az 1930-as alapján kiadott szovjet kimutatás szerint, az 1939-es határvonalon túlfekvéte-

rületek több mint kilencven százaléka finn körzet.

A szovjet ígéretet tett a finn terület lakosságának, hogy örendelkezési jogait mezzemenően tiszteletben tartja. Ezt az ígéretet azonban a szovjet nem tartotta be. A finn válaszjegyzék a következő kijelentéssel fejeződik be: Finnország védelmi háborúját mindenféle politikai kötelezettségtől mentesen folytatja, de hála azért, hogy ez alkalommal nem kénytelen egyedül harcolni. Finnország nem tudja megérteni, hogyan érezheti magát Nagybritannia feljogosítva, hogy Finnországot mint nyílt ellenséget kezelje csak azért, mert Finnország ez alkalommal nem egyedül harcolt a Szovjetunió ellen. (MTI)

Eckhardt Tibor a magyar történelem egyik leggyalázatosabb árulását követte el

Ellenséges pénzért áskálódik Magyarország ellen az utóbbi évtizedek legnyomorultabb politikai kalandora

Az egész magyar közvélemény megdöbbenéssel és a legnagyobb megütközéssel értesült arról a kiáltványról, melyet Eckhardt Tibor, mint a „Független Magyarágért” mozgalom intézőbizottságának elnöke az Egyesült Államokban, saját hazája ellen és annak bevált külpolitikája ellen kibocsátott. A kiáltvány tartalmi kivonata a következő: „A népek szabadsága ellen irányuló náci támadás megsemmisítette Magyarországot függetlenségét. Hitler bevonuló hadserege megfosztotta a magyar kormányt cselekvési szabadságától. A náci által kikény-

szertett új rend kizsákmányolást, szellemi és testi rabszolgaságot és végnélküli vérontást jelent, a náci hatalmi téboly szolgálatában. Magyarország a szabadság megszentelt ősi csatateret. Újból a német csizmasarok alá került. Eme túrhetetlen helyzetben nekünk külföldi magyaroknak jogunk és legszentebb kötelességünk, hogy a magyar nép igazi akaratát kinyilvánítsuk és felvegyük a küzdelmet a náci uralom ellen. Nemzetünk és függetlenségünk jövője ennek a függetlenségi harcnak sikerétől függ.

Keblünkre a zsidókkal Rooseveltt és Churchill receptje szerint

Minden magyar fogjon össze párt és felekezeti különbség nélkül. Faji és osztályellentét nem bonthatja meg sorainkat. Sikra szállunk a krisztusi eszményekért, emberi jogainkért és nemzeti függetlenségünkért. Az örök célok felé törekszünk, melyek a mai függetlenségi nyilatkozatban öltöttek testet, valamint Rooseveltt és Churchill közös nyilatkozatának harmadik pontjában. Unnepélyesen kijelentjük, hogy a magyar nemzet nem felelős jelen kormánya politikájáért, mert elhatározásai nyilvánvalóan náci kényszer alatt születnek meg. Épen ezért a jelenlegi magyar kormány állásfoglalására való tekintet nélkül küzdeni fogunk a kifelé független, befelé szabad Magyarországgal. A Független Magyarországgal szembeni mozgalom intező bi-

zottsága azért alakult meg, hogy felvegye és vezesse ezt a harcot. Ez a harc addig tart, amíg Magyarország függetlenségének és népének alkotmányos szabadságát teljesen helyre nem állítottuk. Ezek után felhívás következik a szabad országokban élő magyar állampolgárokhoz faji és felekezeti különbség nélkül, hogy szervezkedjenek és csatlakozzanak a mozgalomhoz.

A clevelandi acélgyári sztrájk következtében beszüntette üzemét egy gépkocsigyár. Newyorkból jelentik: (NTI) A clevelandi Midland acélgyárban kitört sztrájk következtében a Studebaker gépkocsigyár kénytelen volt üzemét bezárni. A személykocsi gyár hat-ezer munkása munkanélkülivé vált.

Milyen lakásokat vehet igénybe a lakáshivatal?

— A Háztulajdonosok Szövetségének lakásügyi tájékoztatója —

Az ujonnan életbeléptetett lakáshivatali jogkör kérdésében a polgárok között a legnagyobb foku tájékoztatlan-ság mutatkozik.

Nem oszlatták ezt el a megjelent rövid sajtóközlemények, valamint a hatóságok hivatalos felhívásai sem, de sőt a háztulajdonosoknál és a bérlők-nél támadt nyugtalanságot fokozták is.

Ennek megszüntetése kedvéért és egyben, hogy az egyes lakásigénybevételek esetében az érdekeltek a hatósági intézkedések jogossága kérdésében tájékoztatva lehessenek, „A közalkalmazottak lakásszükségletének biztosításáról” szóló 6740—1941. M. E. számú rendelet fontosabb rendelkezéseit a következőkben ismertetjük.

A kormányrendelet 5 osztályba sorozza az igénybevehető lakásokat és egyéb helyiségeket és egyben minden egyes osztály tekintetében részletes tájékoztatásokat is szolgáltat.

E szerint igénybevehető:

1. A lakás céljaira szolgáló, vagy erre alkalmas „lakatlan” vagy „elhagyott” lakások, vagy egyéb helyiségek.

„Lakatlannak” tekinti a rendelet az olyan lakást, amelyet a tulajdonos, vagy az e felett rendelkező személy sem maga nem használ, sem pedig bérbeadás útján nem hasznosít.

Ugyancsak „lakatlan” a lakás akkor is, ha ezt az arra jogosítottak „csak elenyésző csekély mértékben használják” és ezen használatról az érdekelte személy sérelme nélkül másként is lehet gondoskodni.

„Elhagyottaknak” pedig azt a lakást kell tekinteni, amelyből a visszatérés szándéka nélkül eltávoztak.

Az eltávozási szándékot a körülményekből kell megállapítani, de a lakás elhagyása hat hónapnál hosszabb időre terjed, akkor a lakást feltétlenül elhagyottnak kell tekinteni.

„Nem lehet lakatlannak, vagy elhagyottnak tekinteni a lakást csak azért, mert azt az évek csak valamely szakában használják.”

2. Hatóságilag igénybevehető annak a lakása, akinek ugyanabban a városban több lakása van és ezekre foglalkozása folytatása végett szüksége nincsen. Az érdekelte maga választhatja ki a megtartani kívánt lakást.

„Mezőgazdasággal foglalkozó személyeknek a városban vagy a község belterületén levő lakását nem lehet igénybevenni azon a címen, hogy gazdaságában is van lakása.”

3. Igénybe lehet venni a csak nyári lakás céljára használt és rendszerint bérbeadás útján hasznosított olyan lakást, amely állandó lakásra is alkalmas.

A rendelet ezen szövege, kapcsolatban a „lakatlanság és elhagyottság” fenti értelmezésével, alapot képezhet arra, hogy azok a városi háztulajdonosok, akiknek szőlőbeli házaik is vannak és ezeket bérbe nem adják, a szőlő-

lőbeli lakásaik igénybevételével szemben védekezzenek.

4. Igénybevehető az a lakás, amelyeknek bérlete, vagy használata a most ismert rendelet hatálybalépése után megszűnik.

Ezeket a lakásokat a lakáshivatalhoz kell bejelenteni és kérelmezni az ezek feletti rendelkezési jog megadását. Bérbeadni vagy a saját részére igénybevenni, csak a polgármesteri nyilatkozat megtörténte után lehet. Ha a polgármesteri nyilatkozat a kérelem

beadásától számított 8 nap alatt nem történik meg, akkor úgy kell tekinteni, mintha az igénybevétel jogáról lemondott volna. Nincs helye a lakás igénybevételének akkor, ha a megüresedett lakás bérvonását a tulajdonos, vagy leszármazója lakásszükségletének kielégítése végett szüntették meg.

5. Igénybevehető a nagy lakásnak az a része, amely önálló lakás céljaira alkalmas. Figyelembe kell venni az ott lakók lakásszükségletét az összes méltánylást érdemlő körülmények szem előtt tartásával. A mellékhelyiségek közös használatra igénybe nem vehetők.

A családi háznál azokat a helyiségeket sem lehet igénybe venni, amelyek gyűjtemények, könyvtárak, butorok elhelyezésére szolgálnak.

Héthónapos átképzőtanfolyam vámszaki kezelők számára

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Az értelmiségi munkanélküliségi ügyek kormánybiztosa az 1939 évi IV-ik tc rendelkezéseinek végrehajtása következtében elbocsátandó vámszaki kezelők pótlására szükséges munkaerők szakképzésének megszervezése céljából 7 hónapos átképzőtanfolyamot rendez. A tanfolyamra 45 hallgatót vesznek fel. A részvétel díjmentes és a hallgatók a tanfolyam ideje alatt havi 120 pengő segélyt

kapnak. A tanfolyam sikeres elvégzése után az egyes szállítmányozási cégeknek legalább havi 150 pengő fizetéssel biztosítják elhelyezkedésüket. A tanfolyamia jelentkezhetnek legalább négy középiskolát végzett 20—28 éves magyar állampolgárok. A kéréseket e hó 18-ig kell beküldeni az értelmiségi kormánybiztossághoz. (Budapest, V. Klotild-utca 10-C.

Leállnak a középítkezések, ha nem kap építési anyagot a város

A kisipari kölcsönök ügye a város előtt

Nagyvárad. Saját tud. A városban kedden fontos értekezlet volt dr Soós István elnöke alatt a kamatmentes Kisipari kölcsön ügyében.

A megbeszélésen résztvett dr Dalló Gyula tanácsnok, Kovács Jolán szociális felügyelő, Szabó Károly ipartestületi elnök és a Baross Szövetség képviselője.

A Nép- és Családvédelmi Alap költségvetésében nagyobb összeg szerepel kamatmentes Kisipari kölcsönök céljára. Az értekezlet most a kölcsön feltételeit beszélte meg a jövőben sor kerül a kölcsönök kiutalására.

Egyébként dr Dalló Gyula tanácsnok ma Budapestre utazik, ahol a várost érintő fontos kérdésekben folytat megbeszéléseket.

Többször beszámoltunk már arról, hogy a város vezetősége elhatározta új Napközi Otthon építését a Nép- és Családvédelmi Alap költségvetése terhére, negyvenháromezer pengő összegben. Most kiderült, hogy az építési anyagok ára megkétszereződött. Dr Dalló Gyula tanácsnok az illetékes miniszter hozzájárulását kéri, hogy a város vezetősége másik 43 ezer pengőt állíthasson be a jövő évi költségvetésbe az építés céljára.

A vágóhídi barakok helyén megkezdtek a családi házak építését. A gyors építkezést azonban gátolja a cement és mészhiány.

A tanácsnok az illetékeseknél eljár a szükséges anyagok mielőbbi kiutalása ügyében. A Nép- és Családvédelmi Alap újabb kislakások céljára területet kért a várostól. A kisgyűlés a Bihar-út mentén 14 holdas területnek az átengedéséhez elvben hozzájárult.

Dalló tanácsnok most felvilágosítást kér, hogy az alap mekkora ellenszolgáltatást hajlandó adni a területért.

A tanácsnok budapesti útjának legfontosabb feladata az anyagellátás kérdésének a megbeszélése illetékes ténnyezőkkel. A Népfürdő, a városi bérház, a sporttelep lelátója, a üzemi székház építési munkálatai részben megkezdődtek, részben a megindulás előtt állanak. Amennyiben megfelelő anyag nem áll rendelkezésre, az építkezések teljesen leállnak.

Reméli a város vezetősége, hogy a feltétlenül szükséges különféle anyagokat sikerül megszerezni a város részére.

Ellátogat végül dr Dalló Gyula tanácsnok Pécsre is, ahol dr Esztergár Károly polgármestert, akitől a Közlölet Szövetkezet megalakítása felől szerez felvilágosításokat.

A VÁROS TÜZIFASZÜKSÉGLETE

Nagyvárad városának a tűzifaszükséglete mintegy 20 ezer vagon fa, aminek október elején még csak a felét sikerült biztosítani.

Baró Bónity Dániel földművelésügyi miniszter legutóbbi nagyvárad-i látogatása során dr Soós István polgármester tájékoztatta a minisztert a város tűzifaellátásának helyzetéről, most pedig feltejesztéssel fordult a minisztériumhoz, a még hiányzó mennyiség sürgős kiutalása érdekében.

ELKÉSZÜLT AZ ÚJ SZABÁLYRENDELET A TEMETÉSI DIJAKRÓL

Nagyvárad városának a vezetősége megállapította a temetési díjakat A felnőtteknél a legdrágább temetés

380, a legolcsóbb 60 pengő. A gyermekekénél a legdrágább temetés 240, a legolcsóbb 35 pengő. Elkészült a szabályrendelet is és a közeljövőben elkészítik a kötelező ravatalozásról szóló szabályrendeletet is.

Rehák Tamás tűzoltóparancsnok nyilatkozata a tűzoltók szinpadii ellenőrző szolgálatának kérdésében

A „Magyar Lapok” f. évi október 7-i számában „Ki volt a színházi öltözők szarkája?” cím alatt megemlékezett a Szigligeti színházban eltűnt, majd előkerült és a színház egyik művésznője tulajdonát képezett revolver ügyéről.

A megtévedt ujonc tűzoltó eljárásai senki nem kívánja menteni, legkevésbé alulirott, mint a tűzoltóság vezetője, aki minden fegyelmetlenséget, mulasztást és eltévelyedést az intézmény-nívó érdekében a legkörülméletlenebb megtorlásban részesíték. Megtévedtek azonban mindig voltak és — sajnos — lesznek is nemcsak a magánéletben, de a legmagasabb erkölcsi testületekben is. Egyébként a megtévedt ujonc tűzoltó ettől az ügytől független erkölcsi és testi fogyatékoság miatt már szolgálat alól való felmentés előtt állott.

Az említett közlemény ezzel kapcsolatban véleményt és óhajt nyilvánít a tűzoltók és öltözők kérdésében, olyan formában és beállításban, amely nyilvánvalóan téves tájékoztatásra enged következtetni és amit egyesek saját és közérdekelles magatartásuk céljaira kívánnak használni. Ebben a vonatkozásban és a színházlátogató közönség helyes tájékoztatása érdekében a következőket vagyok kénytelen leszögezni:

A színházlátogató közönség, sőt a színház művész és egyéb személyzete életbiztonsága, valamint a színházépület tűzbiztonsága érdekében a színházban a dohányzás és minden tűzveszélyes cselekmény tilos. Ezt egyébként a színház házi törvényei is tiltják. Ezzel szemben tény az, hogy egyesek a színház női és férfi művészszerelőzete közül a dohányzási tilalmat semmibe sem veszik, úgy hogy már a rövid színházi szezon alatt is ismételtelen kellett kihágási feljelentést tenni, sőt egyesek részéről kimondott rosszindulat is tapasztalható volt. Ily körülmények között elengedhetetlen a színház helyiségeinek, ezek között az öltözőknek is ellenőrzése. Ezt egyébként jogszabályok írják elő nálunk, de külföldön is. Az ellenőrzés azonban a kiadott utasítás szerint mindenkor tapintatosan történik, előzetes kopogtatás és az elhangzott „szabad” válasz után. Az ellenőrzés is oly időközökben történik, hogy a színészek előkészületeinek zavarásáról nem lehet szó.

Egyébként a szolgálatot teljesítő tűzoltóknak az öltözők és tródk ellenőrzése alkalmából viselkedése ellen eddig sem hoztam, sem közögemhez soha panasz nem érkezett. Amennyiben tehát a cikkirő cikkét előzetes információ alapján írta, nyilvánvaló hogy az érdekelte, vagy érdekeltek így kívántak megszabadulni a rájuk nézve terhes de a színházlátogató közönség életbiztonsága érdekében szükséges ellenőrzés alól. Nagyvárad, 1941. október hó 7-én Rehák Tamás tűzoltóparancsnok.

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

CANNAETOL—KIEVIG

A kievi katasztrófa oka: a szovjet hadvezérek stratégiai tudatlansága

A Magyar Lapok eredeti tanulmánya.

(MN.) Schlieffen gróf, a világháború német katonai terveinek atyja, a híres cannaei csatáról szóló értekezésében arra a megállapításra jutott, hogy az ókor legnevezetesebb megsemmisítő csatájának megvívásához nemcsak Hannibál zsenialitására, hanem Terentius Varro tehetségtelenségére is szükség volt.

Egyenlő erős vagy éppen számbeli fölényben lévő ellenfél kétoldali bekerítése és megsemmisítése csak akkor sikerülhet, ha az ellenség, mint az Aulidus-parti csata szerencsétlen római hadvezére, vakon belerohan a kivetelt csapdába.

Schlieffen legnagyobb tanítványai, Hindenburg és Ludendorff ennek az ítéletnek igazságáról saját tapasztalásukból győződhetek meg. A világháború legnagyobb feltűnést keltett fegyverténye, a tannenbergi csata sohasem hozhatott volna akkora sikert nekik, ha ellenfelük, az elszánt, de rövid látókörű Samsonov középen nem engedett volna a csalógató visszavonulásnak és nem becsülte volna

le a szárnyakat fenyegető veszélyt. Mikor azonban háttamögött Hindenburg és Ludendorff csapatai kezét nyújtottak egymásnak, a visszavonulás már késő volt.

Samsonov lengyel és szovjetorosz utódai nem okultak a példából, hanem ellenkezőleg a tragikus végű orosz vezér tévedéseit újabbakkal tépték. A lengyel haderő parancsnoka, az egykor legendás hirnévnek örvendő Ryzd Smigli

attól a vágyálomtól űzve, hogy szabad utat nyisson Berlin felé, a rendelkezésére álló erők zömét a Németország felé kiszögellő Posen—Varsó—Lodz háromszögben vonlatta fel, mintha csak szent-szándékkal akart volna a Kelet-Poroszországból és Felső-Sziléziából s Morvaországból kiinduló német átkarolás kezére játszani!

Hasonló módon jártak el bolsevista utódai is akik az észak- és délnyugati felől fenyegető veszedelem figyelmen kívül hagyva az északnyugati arcvonalon Bialystok körül vonták össze legjobb csapataikat

ereje és gyorsasága az oldaltámadást sokszorta veszedelmesebb taktikai lépéssé avatta, mint Hannibal és Hindenburg korában volt és annak is tudatában kellett volna lenniük, hogy az orosz hadsereg mozgékonyasága távolról sem tartott lépést ezzel a fejlődéssel. A bolsevista agitátorból minden katonai előképzettség nélkül tábornokká előlépett Vorosilovnak és a cári őrmestertől tábornaggá választott Budjennynak azonban nem volt

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ára fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

alkalma stratégiai iskolázottságra szert tenni és a hadtörténelem legkézfel foghatóbb tanulságaival együtt mindvégig zárt könyv maradt előttük. Sztalin talán már belátta, hogy a politikai megbízhatóság nem pótolhatja a szakértelmet, de ez a felismerés már nem segíthet.

(dr. n. l.)

Hatalmas gyertyás körmenettel ért véget a XXIX. Országos Katolikus Nagygyűlés

Nagyasszonyunk és szentjeink közbenjárására szereshetjük vissza a még hiányzó országrészeket, — mondta a hercegprímás záróbeszédében

A Magyar Kurir jeleinti: Kedden délután öt órakor tartották meg a Vigadóban a XXIX-ik Katolikus Nagygyűlés záróülését. Serédi hercegprímás a pápai himnusz elhangzása után üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte dr. Zsembery Istvánt a hódoló táviratokra érkezett sürgönyválaszok felolvasására. A válaszok felolvasását a közönség állva hallgatta végig és lelkesen üdvözölte azok küldőit. XII-ik Pius pápa ösztönzése Maglione bíboros államtitkár útján a következő választáviratot küldte a kongresszus hódoló sürgönyére: A Szentséges Atya a budapesti Katolikus Nagygyűlésen résztvevők kedves hódoló üdvözlésére apostoli áldásának megadásával válaszol és azt a kívánságát fejezi ki, hogy ez a nagy ünnepség érlelje meg a megújuló tevékenység, egyetértés gyümölcsét Maglione bíboros államtitkár.

A Kormányzó úr Ötömeltősége az alábbi távirat érkezett. A nagygyűlés hódoló táviratát hálaosan köszönöm. A XXIX-ik Országos Katolikus Nagygyűlésen a gondviselés segítségével a legnagyobbodott Magyarországból egybegyűlt hívek nevében Eminenciád által tolmácsolva hazafias üdvözlést köszönve, a keresztény lelkiélet, erkölcs és a hazafias érzés erősítését és kimélyítését szolgáló közérdeklő munkálkodáshoz teljes sikert kívánok Horthy.

A MAGYAR KATOLICIZMUS SZEREPE MA ÉS A MULTBAN

A keddi díszgyűlés első szónoka Tóth László főszerkesztő, aki Szellem és Katolicizmus címen tartott előadást.

Minden keresztény és magyar embernek cselekvését, vélekedését és döntését az előtte felmerülő kérdésekben két szempontnak kell irányítani, megfelelő-e magyarságunk ősi lelkének és történelmi rendeltetésünknek és megfelelő-e az egyház intelmeinek? A magyar katolicizmus a multban is történelemformáló államfenntartó és nemzet fejlesztő erő volt és ma is az. A magyar társadalomban teljes felelősséggel kell örkölni, hogy a katolikus magyar szellemiség ma-

gyar nemzetünk egész vonalán érvényesüljön és tündököljön. Nekünk meg kell hódítani a magyarságot elsősorban a katolikus magyarságot a katolikus magyar gondolat életető, a krisztusi gondolat teljes érvényesülése szellemében.

A következő szónok Mihalovits Zsigmond prelátus az A. C. országos igazgatója volt. Dr. Szokolay Leó székesfővárosi árvaszéki einök, egyetemi magántanár a családvédelemről tartott előadást.

SERÉDI HERCEGPRIMÁS ZÁRÓBESZÉDE

A nagy tetszéssel fogadott fejtegetések után emelkedett szólásra Serédi bíboros hercegprímás, hogy elmondja a kongresszus záróbeszédét.

— Tudom jól — mondotta —, hogy az Istennek való együttműködés sokszor nehéz és fáradságos és sok önmegtágadást, a politikai és világnézeti harcokban pedig katolikus bátorságot kíván. Ezekről pedig a modern ember olyan könnyen visszaridat vagy a megalkuvás kényelmesebb útját keresi. Mi soha ne hárítsuk vissza Istenre, amit Ő miránk bízott, hanem működünk vele közre katolikus hűséggel, bátorsággal és áldozatos munkával. Előttünk a fenséges példák, buzgó őseink és magyar szentjeink életében.

Nagyasszonyunk és magyar szentjeink közbenjárására már visszakapunk abból, amiről sokan már azt hitték, hogy végleg elvesztett.

Tudjuk, hogy csak Isten segítségével és csak Szent István szellemében szereshetjük vissza azt, ami még hiányzik országunk, valamint hit- és erkölcsi életünk integritását. Ez legyen a legszebb eredménye a XXIX-ik Országos Katolikus Nagygyűlésnek. A záróbeszéd elhangzása után a közönség hosszasan lelkesen ünnepelte a bíboros hercegprímást, aki áldását adta az egybegyűlt közönségre. A magyar himnusz elhangzása után a közönség elhagyta a Vigadó épületét. A Vigadó elhagyása után hatalmas gyertyás körmenet indult Grósz József győri megyéspüspök vezetésével a szentgellérthegyi sziklatemplomhoz a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére.

Nikolaj Nikolajevics oldaltámadása

Ha a katonai szakirodalom közismert tételei és a hadtörténelem legújabb tanulságai nem részeseültek már kellő figyelemben az orosz hadvezetés részéről, az órszerűség legelembb törvényei szerint legalább is saját kudarcából okolnia kellett volna. A szovjet hadvezérek azonban amint a kievi katasztrófa mutatja, a természetes belátásnak eddig a fokáig sem jutottak el.

A Kievnél előretolt orosz erők helyzetének tarthatatlanságához már hetek óta nem tért kétség.

A tannenbergi csatában Hindenburg és Ludendorff példát szolgáltatott arra, hogy egyes hadvezérek miként menekülhetnek ki a hozzánemértő előtt kétségbeejtőnek látszó helyzet-

ből. Akkoriban a két német hadvezér hadosztályai győzelmet-győzelemre halmozva már Ivangorodig nyomultak előre, amikor Nikolaj Nikolajevics nagyherceg számbeli fölényben lévő erejével Varsóból kiindulva oldalba kapta őket és egyidejűleg délen a kárpátok északi lejtőin is támadásra indult. A veszedelem Hindenburg és Ludendorff idejekorán felismerte és mielőtt az orosz hadigépezet teljes erejét kifejezhette volna, elrendelték a visszavonulást. A nagyherceg támadása nem talált ellenségre, ellenben nem sokára saját oldalát látta veszélyeztetve a zseniálisan átcsoportosított német csapatoktól és csak hátszálon mulott, hogy elkerülte a megsemmisítést.

A régi hivatásos tisztikar kiirtása megbosszulja magát

A szovjethadsereg déli szárnyának hadvezéreit ez a példa nem tudta meggyőzni a kievi vonal idejekorán való feladásának szükségességéről. Mint Sztalin vak eszközei, úgy látszik

nem láttak maguk előtt más hadászati célt, mint hogy a „lasiszták”-nak, akárhol kerüljenek is velük szembe, kőrömszakadtáig ellenálljanak,

vagy pedig az életfontosságú ukrajnai

iparvidék elvesztésébe nem tudtak belenyugodni. Akármilyen volt is az indítók, kellő stratégiai képzettség híjján mindenesetre nem voltak képesek a helyzet áttekintésére és nem tudták terveiket a megváltozott körülményekhez alkalmazni. Pedig ha másnak nem, éppen annak a szovjethadvezetésnek, mely elsőnek kezdte meg a hadsereg nagyvonalú gépesítését, tudnia kellett volna, hogy a korszerű páncélos társulatok áttű-

Mielőtt szörmet, bundát vásárol,

keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.

Külföldi szörmekben, kész bundákban nagy választék.

Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Beivárosi mozgóban
Az ujonnan felszerelt gépekkel:
POTYAUTAS
100. nap alatt a viládkörül, pénz nélkül!
Fernandel világhírű francia bohózata.
Falrengető kacagás!

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
Csak 2 napig. Szerda, csütörtök. Csak 2 napig.
Ködös utak
kalandos szerelmi történet.
Jean Gabin és Michèle Morgan.
Magyar hirodó. Jön; Leányvásár.

Apollo filmszínházban
Szerda este 9 órától
Leslie Howard és Ingrid Bergmann
gyönyörű filmkölteménye
INTERMEZZO
Műsoron kívül: Walt Disney színes rövidfilmje
Tanyai szimfonia

Híres váradi szüretetek — a feltámadt szőlőhegyen

Nagyvárad. Saját tud. Alig néhány nap — és megkezdődik Nagyváradon a szüret. Előkerülnek a préházakból a hordók és a puttonok és a csendesen szunyókáló szőlőkben felhangzik a vidám szüreti ének. Valószínű, hogy az idén sem olyan bőséges eredményű, sem olyan zajosan vidám nem lesz a szüret a váradi szőlőhegyen, mint a régi bekevilágban volt, amikor a váradi hegyen Tokajt és Badacsonyt megszegyenülő cigányzene, tűzijátékos, dinam-dánomos szüretetek zajlottak le. A mai váradi ifjuságnak fogalma sem lehet arról, mit jelentett egykor Szent László városában — a szüret. A téli „szézon” bevezetője volt az, jó előre készültek rá nemcsak a szőlőbirtokosok, hanem azok jó barátai, jóismerősei is és sok boldog házasság szövődött a szüreteken között ismeretségekből.

Pedig volt úgy régen is, hogy évenként át szomorúan hallgatták a szőlőhegy, mert a filoxera elpusztított mindent. A célszerű szőlőkezelés azonban csodát művelt, a kipusztult hegy újra zöldült, a betegség minden nyomát eltüntette a Ripária s a szőlőbirtokosok visszaköltöztek a hegyre. Az első vidám szüretetek a nagy pusztulás után Simon János hegybírónál, Molnár Imre táblabíróknál és Gyurkovics Kornéléknál kezdődtek meg. Az ő példájukat sorra követték a többi szőlőbirtokosok is.

Az Aranyoldalon Lukács György volt államtitkárnál gyűlt össze fényes társaság, a megyei arisztokrácia a Des Echerolles-Kruspér Sándorék szőlőjében szüretelt, messze megyéből érkeztek oda fogatokon a megyebeli zseni családok. Nagy szüretet tartottak Sal Ferenc polgármesteréknél, a mizerieknél, a Ritóók-szőlőben, a Hering-szőlőben, a Huzella- és Hoványi-szőlőkben és három nappal, három éjszaka is ellartott a szüreti mulatság Miskolczy Barnabáséknál, akiknél a Miskolczyakon kívül Beóthy Lászlóék, dr. Balázs házy Bertalan és Iván, a híres Szunyogh-család tagjai, Nagy György honvédehuzárhadnagy, aki országos hírű urlovas volt abban az időben, soha se maradtak el a szüreti mulatságról.

Színes lámpionokkal aggatták teli akkoriban az öreg diófákat, kint terítették a szüretben és sok helyen

maguk az utak is puttonokat emeltek a hátukra és versenyt szedték a szőlőt a szedőleányokkal. A préházak körül cigány muzsikált egész nap, foggyott a must és a tavalyi bor, teltek a hordók és a vígasság ledrádt a poros városra s aranyfénybe vonta az őszi utcákat. A szüreti idejére szinte az egész város képe megváltozott. mint carneválnak idején Nizza képe. Ennek a boldog világnak 1941-ben szakadt vége. Szüreteltek természetesen azután is, de olyan vidám, gondtalan szüretetekben, mint amilyenek a

világháborúig voltak, egészen mostanáig nem volt része a váradi szőlőhegyeknek. Idén, úgy halljuk, vissza akarják varázsolni a régi szüretetek hangulatát a Hering-, az Arany- és a többi oldalakra. Erdődi Sándor ugyan már nem ír anakreoni dalokat és Belezny Antal sem szerez azokhoz zenét szüreti hangulatban, — de az ő utódai bizonyára édes dalokat költenek a préházak fanyar mustillatában és a bihari cigány hegedűjének édesbús hangja mellett. (H. Ö.)

„Bafisa” csempékályhák Nagyvárad,
Szilágyi Dezső-u. 3. Telefon 17-76. 40-50 % fűtőanyag megtakarítás. 1-2 év alatt önmagát fizeti vissza.
Szerelés - Atrakás - javítás Hardtmuth rendszer!

Nagyvárad utcáinak végleges elnevezése

Az utca neve:	(2)	Volt román név:
51. C-8 Bem József	utca	Strada Axenta Sever
52. I-12 Bence	"	" Ioan Campineanu
53. D-5. Benczur Gyula	"	" Ing. Gh. Constantinescu
54. D-10 Bendeguz	"	" Capt. Cocarescu
55. F-6 Benedek Elek	"	" Liviu Rebreanu
56. C-6 Beniczky	"	" Vasile Parvan
57. D-9 Beóthy Ödön	"	" Dimitrie Cantemir
58. D-2 Bercsényi Miklós	"	" Ioan Bota
59. K-13 Berkovits Agoston	"	" Moreni
60. C-8 Berkovits Ferenc	"	" Dr Ioan Ciordas
61. C-6 Békécsaba	"	" Berlinuluj és Ioan Berac
62. E-9 Bertsey György	"	" Titu Maiorescu
63. A-8 Bercsenyi Dániel	"	" Össi telep 44. sz. utca
64. C-8 Bessenyei György	"	" Ioan Vidu (Str. Capel)
65. D-8 Bethlen Gábor	"	" Simeon Stefan
66. C-9 Bezeredy Imre	"	" Strada Gen. Budisteanu
66-a Gróf Bethlen György	fasor	Alea Principesa Elena
66-b Gróf Bethlen István	utca	Str. Gh. Cosbuc Bémertéri elágazásig
67. D-6 Béke	"	" Pacii
68. E-8 Bémer	tér	Piata Regina Mária
69. D-3 Bihari	út	Calea Suisului
70. F-12 Biró	utca	Strada Nicolae Balan
71. F-8 Blaha Lujza	"	" Gen. Negulescu
72. F-9 Bocskay István	"	" Spiru Haret
72. D-4 Bodrog	"	" Aviatorilor
74. H-10 Bogár	"	" H. Bergson
75. E-10 Bojtár	"	" August
76. E-11 Bókay János	"	" Nicolae Teclu
78. E-4 Bolgár	"	" Calea Ecoului
79. A-9 Bolyai Farkas	"	" Szőlősi rét 7. sz. utca
80. E-5 Bosnyák	"	" Strada Emil Carleanu
81. B-9 Botond	"	" Maior Giurescu
82. F-12 Dr Bozoky Alajos	"	" Dr Bozoky
83. F-11 Böhm Pál	"	" Copernic
84. D-7 Bölcsöde	"	" Leaganului
85. E-E Bölöny Sándor	"	" Constantei
86.M-12 Brassai Sámuel	"	" Ion Pelivan
87. D-9 Budai Tibor	"	" Budapest
88. A-8 Bulcsu vezér	tér	Nagyállomás előtti tér
89. G-9 Bulyovszky József	"	" Össi-telep 53. sz. utca
90. G-8 Bunyitay vince	"	" Bulyovszky
91. D-3 Buza	liget	Parcul Alba Iulia (Regele Carol)
92. A-8 Cenci Kertész	utca	" Strada Murgului
93. E-10 Gr. Ciano	"	" Össi telep 29. sz. utca
94. K-11 Cirka Panna	"	" Strada Par Danila
95. K-10 Csaba	"	" Colonia Tiganilor
96. D-8 Csáky István	"	" Alex Gavra
97. D-4 Csele patak	"	" Tache Jonescu
97-a Csányi László	"	" Niculului
98. F-12 Csángó	"	" Össi-telep 21. sz. utca
99. A-8 Csatlós	"	" Strada Dr. E. Botescu
100. K-8 Csudó	"	" Össi telep 34. és 59. sz. utca
	út	Calea Ismailului

Frenczel Sándor
tűkőr és üvegcsiszolda
Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés
Képkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Ujabb első osztály nyílik a polgári fiúiskolában

A nagyvárad állami polgári fiúiskola igazgatósága ezuttal értesíti az érdekelteket, hogy a felsőbb hatóságok egy újabb első osztály felállítását engedélyezték és az ezen osztályba való beírásokat folyó hó 11-éig, szombatiig lehet elintézni. Az ezen határidőn túl érkező jelentkezőket az igazgatóság nem veheti figyelembe.

Rendkívül fontos ruházati szakmai tárgyalás a Baross Szövetségnél

A Baross Szövetség kebelében megalkult és ténykedő alább felsorolt szakcsoportok elnökségét, alelnökségét és az összes szakcsoport tagokat ezuton felhívjuk, hogy igen fontos közös érdekükbe vágó és tartozó ügy érdemleges megtárgyalása végett folyó hó 9-én, (csütörtök este) pontosan 7 órára a Baross Székház nagytermében közös nagygyűlésre feltétlenül s minden bizonnyal jelenjenek meg: textil, nagy- és kiskereskedők, férfi szabók, női szabók, fehérneművarrók, kalaposok, konfekciósok és szűcsök. Esetleges elmaradásuk feltétlenül nagy anyagi hátrányukra szolgál. Baross Szövetség elnöksége.

Soronkívül kapják meg élelmiszerjegyeiket a harc-téren küzdők hozzátartozói

Nagyvárad thj. város polgármestere 4825-1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A Közelítási Miniszterium 358.243-1941. k. é. sz. körrendelete értelmében utasítottam az alárendelt hatóságokat és közegeket, hogy a harc-térei szolgálót teljesítő katonák hozzátartozói részére a közellátással kapcsolatos mindennemű élelmiszerjegyet és utalványt soronkívül és olyan módon adjanak ki, hogy azokhoz a kedvezményezett utanjárás nélkül minél könnyebben hozzájussanak.

Ugyanezért elrendeltem, hogy ezen jegyeken különleges bélyegzővel: „Hadbavonult hozzátartozója! Soronkívül beváltandó!” jelzés legyen feltüntetve.

Ezzel kapcsolatban utasítom az utalványok és jegyek beváltására hivatott kereskedőket, hogy a fenti jelzéssel ellátott utalványokat és jegyeket minden más utalványt és jegyet megelőzően váltsák be.

Minden olyan panasz, amely jelen rendelkezés végrehajtásával kapcsolatban felmerülne, megállapítás esetén a legszigorubb megtorlást vonja maga után. Nagyvárad, 1941. október hó 4. Dr Soós s. k., polgármester.

Hirdessen Magyar Lapokban

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁRYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 fél évre 15, egy óra 2,50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

**MEGKEZDÖDÖTT A PÜSPÖKI
 KAR ŐSZI ÉRTEKEZLETE.** A bu-
 dai hercegprímási palotában ma reg-
 gel Serédi bíboros hercegprímás
 elnöklésével megkezdődött a latin és
 görög szerzetesi katolikus püspöki
 kar szokásos őszi tanácskozása. A ta-
 nácskozáson betegsége miatt nem je-
 lenhetett meg Manauer István
 páci, Bubrics Mihály rosnnyó és
 Czapik Gyula veszprémi megyés-
 püspök.

LIZIÓI KIS SZENT TERÉZ UN-
 NEPE A VÁRADÓSSI PLÉBANIA.
 TEMPLOMBAN Október 5-ről a köz-
 bejött katolikus nagygyűlés miatt el-
 halasztott Kis Teréz-ünnepet a várad-
 óssi Kis Szent Teréz plébánia folyó
 hó 12-én, vasárnap tartja. Ezt meg-
 előzi háromnapos ajátosság, amely
 csütörtökön, pénteken és szombaton
 tartanak este 6 órakor, szentbeszéd és
 szentséges litánia keretében. A szent-
 beszédet Török László székesgyházi
 hitész mondja. Vasárnap délelőtt
 10 órakor ünnepélyes főpapi mise
 evangéliumkor szentbeszéd, amelyen
 szintén Török László székesgyházi
 hitész mond. A szentmise végén
 ereklyecsókoltatás és rózsaszentelés.
 A Kis Szent Teréz tisztelő hívek fel-
 kéretnek, hogy rózsával minél ne-
 gyobb számban jelenjenek meg Dél-
 után 4 órai kezdettel műsoros vallá-
 sos előadás a Kulturházban.

**Egyhónapi fizetést kapnak Szeged és
 Debrecen tisztviselői téli beszerzésre.**
 Szeged város vezetősége közgyűlés elé
 terjesztette azt az indítványát, hogy a
 városi tisztviselőknek ajándékképpen
 egyhavi illetményüket kiutalja téli be-
 szerzésre. A közgyűlés az indítványt
 megszavazta. Hasonló gondolat vető-
 dött fel Debrecenben is és a törvény-
 hatóság pártolja az indítványt. Köve-
 tésre méltó példák.

**50 LITER TEJET KOBOZTAK
 EL A TEJPIACON.** Nagyvárad. Sa-
 ját tud. Kedden reggel szigorú razi-
 ztiát tartott a rendőrség a tejpiacon.
 Elkoboztak mintegy 50 liter tejet.
 Azokat az árusokat, akik vonakodtak
 a tejet rögzített árban eladni, sorba
 állították és a vásári biztosok segé-
 delével a rendőrség 32 filléres árban
 kimérette a közönség számára. A piac-
 rendezőkkel való tejjazzza ezután is
 szigorúan meg fog ismétlődni.

**KEZDIVÁSÁRHELYEN A HA-
 GOTTAK NAPI GYERTYÁK ÁRÁT
 A KORMÁNYZÓNE SEGÉLYAK-
 CIOJÁRA ADJÁK.** Kezdivásárhelyről
 jelentik: A városban meggalmat indí-
 tottak, hogy az idén hagyják el hu-
 lottak napján a szokásos lemetői ki-
 világítást és a gyertyák árát adják a
 Főméltóság Asszony segélyakciója
 javára. (MTI)

„Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata a hálózati
 munkálatokhoz gyakorlatlall rendelkező
villanyszerelő segédet keres.
 A pályázók adják meg irasban életrajzukat és eddigi alkalmaztatásukat,
 az alanti címre. Eredeti okmányok beküldése mellőzendő.
 Debrecen sz. kir. város Világítási Vállalata Debrecen.”

**Huszonnégy kötetes tanulmány a
 világon ismert 40.000 gyöngyről.** A
 stockholmi szépirodalmi akadémia
 páratlan adományhoz jutott. Eisen
 Gusztáv svéd szármáásu tudós egy
 évvel ezelőtt elhunyt és az akadé-
 miára hagyta a gyöngyökről szóló
 huszonnégy kötetes tanulmányát. —
 Ebben a munkában a világon ismer-
 tetes 40.000 legszebb gyöngy leírása
 és kézzel festett pontos ábrája lathat-
 ó. A tudós évekig bejárta az egész
 világot és a muzeumokban, kinestá-
 rakban, magángyűjteményekben levő
 gyöngyökről pontos leírást és fest-
 ményt készített.

BETÖRÉS A NAGYPIACTEREN.
 Nagyvárad. Saját tud. A Mussolini-
 teren lévő Standard vasbutorgyár
 helyiségében kedre virradó éjszaka
 betörők jártak. A rendőrség folytatja
 a nyomozást.

**Dr. Kassay Dezső fül-, orr-, gégeor-
 vos, egyetemi magántanár, közkórházi
 főorvos rendelését magánbetegei szá-
 mára Beöthy Ödön-u. 2. szám alatti
 rendelésében megkezdte. Rendel. d. u.
 4-6-ig.**

**Kiadó egy üzlethelyiség a Bazár épü-
 letben.** Nagyvárad thj. város polgár-
 mestere, illetve a városgazdasági ügy-
 osztály 42177-1941. sz. alatt a követke-
 ző hirdetményt adta ki: Nagyvárad
 város tulajdonát képező a Rákóczi-ut
 2. számú házban lévő ezidőszerint az
 „Estilap” által bérelt üzlethelyiséget f.
 évi november hó 1-től 1944 október hó
 31-ig terjedő 3 évi időtartamra bérbe-
 adom. A bérleti ajánlatok folyó hó
 15-ik napjának délelőtt 10 órájáig a
 gazdasági ügyosztály által rendelkezé-
 semre bocsátandó ajánlati űrlapok fel-
 használásával a városgazdasági ügy-
 osztályhoz nyújtandók be. Később be-
 érkezett ajánlatok figyelembe nem vé-
 tetnek. Fenntartom a jogot, hogy a be-
 érkezett ajánlatok közül szabadon vá-
 laszthassak. Nagyvárad, 1941. október
 7-én. Dr. Soós polgármester.

**Felhívás a volt vasúti nemz. török-
 ház.** Mindenak, akik 1918-1919-ig a
 vasútnál mint nemzetőrök teljesítet-
 tek szolgálatot, a nemzetvédelmi ke-
 reszt megszerzésének érdekében f. hó
 9-én csütörtökön d. u. 7 órakor meg-
 beszézés végett a Tűzharcos Szövet-
 ség székházában jelenjenek meg.

Muráti Lili, Páger, Turai, Mály, Bilcsi

nagyszerű művészgyűjtemények
 legújabb filmje

VÉGRE...!

vidám játék a szerelemmel!

a Casino Filmszínház

nyitó műsora.

**MEGFOJTOTTÁK ES A SZAJ-
 NÁBA DOBTÁK A PÁRIZSI BOL-
 SEVIKIELLENES LIGA TITKÁR
 NŐJÉT.** Párizsból jelentik a NTI: A
 bolsevistaellenes liga titkárját, aki
 szeptember 23-ika óta nyomtalanul
 eltűnt, a Szajnából hollan húzták ki.
 Megállapították, hogy több megfojt-
 toták, azután vetették a vízbe. (MTI)

**Harminc pengő pénzbüntetés romlott
 sajtórt.** Amárnémetiből jelentik:
 Egy szatmari elölkelő állású köz-
 tisztviselő tevényt tett egyik szat-
 mári csemegekereskedő ellen, mivel
 romlott sajtót adott el neki. A közgaz-
 gatási büntetőbíróóság a csemegekeres-
 kedőt 30 pengő pénzbüntetésre ítélte.

**UJ VEZETŐ A LAKÁSHIVATAL.
 ELÉN.** Nagyvárad. Saját tud. Dr.
 Soós István polgármester a Lakáshivatal
 élére dr. Uffert József városi
 alügyészt delegálta.

**Kolera pusztit az indiai Bihar-tartó-
 mányban.** Ankarából jelentik: (NTI)
 Kalkuttai jelentés szerint az indiai Bi-
 har tartományban kolera járvány
 pusztit. Eddig 8573 ember betegedett
 meg és közülük 5177 meghalt.

ELJEGYZES. Csíkszentgyörgyi Jó-
 zsa Margit állami isk. igazgatólanító
 nő és dr. Székelymálnási Szépp Fe-
 renc iskolaorvos, egészségügytanár
 m. kir. tisztiorvos jegyesek. (Mindén
 külön értesítés helyett)

**Egyhónapi fogház és 50 pengő pénz-
 büntetés magánlakásért.** Nagyvá-
 rad. Saját tud. Mikulicza György kö-
 rösgrényesi lakos arról értesült, hogy
 Bika Jánosné ugyancsak odavál asz-
 szony súlyosan bántalmazta asszony-
 nővérét. Hirtelen haragjában unoka-
 öccsével Zsuró Sándorral együtt Bika
 Jánosné házához rohant, hogy felelős-
 ségre vonja. Minthogy az utcaajtót
 zárva találta, az ajtókat zárának meg-
 rongálásával behatolt az udvarra és
 oda követte őt társa is. De nem talál-
 tak senkit se otthon, azért rövidesen
 eltávoztak mind a ketten. Bika János-
 né azonban magánlakásértéért feljelen-
 tette őket s a csendőrség meg is álla-
 pitotta a magánlakásértés tényét. Szer-
 dán délelőtt tárgyalta a nagyváradí tör-
 vénszék az ügyet s a tanúk vallomá-
 sai alapján megállapította ugyan, hogy
 a magánlakásértés a zár megrongálásá-
 val történt, az enyhítő körülmények fi-
 gyelembevételével Mikulicza Györgyöt
 egyhónapi fogházra, Zsuró Sándort pe-
 dig tiznap elzárásra átváltoztatható 50
 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész
 is, a vádlottak is fellebbezést jelentet-
 tek be.

ATALAKUL A SZERB KORMÁVY
 Belgrádból jelentik: (NTI) A szerb
 kormány átalakult. Jelenleg Nedics
 vezérezredes elnöklésével tíz szakmi-
 niszterből áll. (MTI)

Ujvidékről jelentik: (MTI) Belgrádi
 jelentés szerint Nedics miniszterelnök
 felhívással fordult a néphez, melyben
 bejelentette, hogy az elvetemült rab-
 lók és terroristák garázdálkodásai kö-
 vetkeztében Szerbia a legnehezebb té-
 l előtt áll. Felszólit mindenkit, hogy ad-
 jon a téli segítő akcióra tehetsége szer-
 rint, mert csak így lehet megakadályozni
 az éhhalált. Szerbia ma a pusztá-
 láért küzd. Lenni vagy nem lenni a
 kérdés.

Bel- és külföldi muzeumokban
 képviselt, neves budapesti mű-
 vésztől

olajfestmények

sűrűsen, mélyen

áron alul

eladók. Mehetnek d. e. 10-től
 este 7-ig, Breckner kárpitosnál,
 Rákóczi-ut 2.

**Itélek a védelmi kihágási ügyek-
 ben.** Nagyvárad. Saját tud. A vára-
 di törvényszék hármias büntetőtanácsa
 kedden két léggölgalmi vétség ügyét
 tárgyalta. Barla Dezső győgyezesz
 őszintén beismerte, hogy a villanyt
 feledékenységből elsötétítetlen szobá-
 ban égve hagyta s a fény kiszűrődött.
 A törvényszék tekintet nélkül arra,
 hogy a mulasztás szándékosság nél-
 küli történt, a vádlottat jogerősen 20
 pengő pénzbírságra ítélte. — Szabó
 Dezsőné szintén megszegte a ható-
 sági rendelkezést, miután az elsötéti-
 tésnél gondatlanul járt el. Szabóné be-
 tegségére hivatkozott és arra, hogy
 rendkívül nehéz anyagi körülmények
 között él, kérte a büntetés mellőzését.
 A törvényszék a büntetés kiszabását
 nem mellőzte és 20 pengő pénzbüntet-
 ésre ítélte, a büntetés végrehajtását
 azonban 3 évi próbaidőre felfüggesz-
 tette.

**Két és fél évi fogházra ítéltek Tripa
 Máriát szándékos emberölés kísérlete
 miatt.** Nagyvárad. Saját tud. Jellez-
 tetesen külvárosi bűnügyet tárgyalta
 a nagyváradí törvényszék büntetőtaná-
 csa. Tripa Mária nagyszalontai leány
 állt a törvény előtt szándékos ember-
 ölés büntetével vádoltan. Tripa Má-
 riát, mint bejárónőt fogadta fel a gá-
 jans kalandjairól híres Halitzki Győző
 bástyaútcáj háztulajdonos, iparos, aki a
 csinos, fiatal leánnyal is gyöngédebb
 kapcsolatokat kezdett. Egy alkalom-
 mal azonban Halitzki Tripa Máriát jól
 elverte, mert „nem akart engedemes-
 kedni”. A leány bosszut forrált és mi-
 kor szokása szerint, Halitzki neki is
 felmondott, a csillagos nyári jszakán
 Tripa Mária kicsalta a Kőröspartra sé-
 tálni Halitzkit, aki ellen a sötét parton
 borotvával gyilkossági kísérletet köve-
 tett el. A törvényszék Tripa Máriát két
 és fél évi fogházra ítélte. A védő és a
 vádlott fellebbezést az ítélet ellen, az
 ügyész súlyosbírást kért.

**TARGYALÁSOKAT FOLYTAT
 AZ AFGAN KORMÁNY ANGLIAVAL
 ÉS SZOVJETOROSZORSZÁGGAL**

Istanbulból érkező jelentés szerint
 oda olyan hírek érkeztek, hogy az af-
 gán kormány folytatja a tárgyalást az
 angolokkal és az oroszokkal. A kabul
 kormány is javaslatot terjesztet elő
 Arra hivatkozik, hogy a birodalmi né-
 metek és olaszok kiutasítása súlyos
 anyagi veszteséggel járna Afganisztán-
 tára. Eppen e miatt a kiutasítást na-
 gyobb költségen folyósításához kötik.

**ELMARAD A NÉMET-ANGOL FOG-
 LYOK KICSERÉLÉSE**

Az Uj Nemzedék írja: London,
 jelentés szerint, angol illetékes he-
 lyen kijelentették, hogy a súlyos sa-
 besesül német és angol padifoglyo-
 k kicseréléséhez az angol kormány
 döntése szükséges. Ez az ügyet nem
 intézheti többé az angol hadügymi-
 nisztérium.

BOLGÁR ÚJSÁGÍRÓK A KELETI HADSZINTÉREN. Berlinből jelenti a NTL: A német véderő parancsnokságának meghívására ma bolgár újságírók utaznak a keleti hadszíntérre Nikoloff miniszter, bolgár sajtóigazgató kíséretében. (NTL.)

RÁDIÓ

Péntek, október 10.

- 8.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek
10.20 „... és bizva bízzál” Egy orvos feljegyzései. (Dr. Keldán Gábor.) Felolvasás.
10.45 Ufalvi Frisztina. Gellért Anikó előadása.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Fohász. Himnusz.
12.10 BSzKRT-zenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Bekor István hegedű, zongorán kíséri vitéz Pongracz István
15.40 Mit főzzünk? Háziasszonyok beszélgetnek
15.55 Salmári Aranka énekel.
16.15 Csendi Balás Anna meséi. — Felolvasás.
16.15 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Hírdőzzenekar.
17.40 Sportközlemények.
18.15 Főes anyanyelvünk. — Halász Gyula előadása.
18.40 Magyar nóták hanglemezzel.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.25 Az Operaház előadásának ismertetése.
19.30 Az Operaház előadásának közvetítése. Salome.
21.20 A visszatért Erdély első éve a magyar nemzetgazdaságban. Irtó Sz. Jakab Géza. Felolvasás.
21.40 Hírek.
22.16 Muzsikáló Dunapart.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
24.00 Hírek.

Szombat, október 11.

- 8.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Erkel Erdélyben. Irtó Heltai István. Felolvasás.
10.45 Mit nézzünk meg? A nyilatkat és számszeripakat a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti dr. Csapodi Csaba. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Fohász. Himnusz.
12.10 Mellek. Béla-zenekar.
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Hanglemezek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Farkas Jenő cigányzeneke.
16.10 Ifjúsági rádió. Tarka délután.
16.15 Időjelzés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 A Rádió postája.
17.40 József nádor 2. honvéd gyalogezred zenekara.
18.00 Háború, termelés, fogyasztás. — Dr. Olti Vilmos iparügyi előadása Báthori István orosz hadjáratai. Irtó Divéky Adorján egyetemi tanár. Felolvasás.
18.35 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 Innen-onnan. Hangfelvétel.
19.50 Lóversenyeredmények.
20.00 Három kis mesejáték.
20.55 Új Simeon. 9 Bach-korszak magyar verse és prózája. Összeállította Illyés Gyula. Elmondja Simonffy Margit és Lehotay Árpád — Hangfelvétel.
21.40 Hírek.
22.16 Tánclémezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Toki Horváth Gyula cigányzeneke muzsikál, Cselényi József énekel.
24.00 Hírek.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— **Ma szerdán este** pazar kiállításban a bemutató előadás elsőrendű szereposztásában a Becskerekai menyecske kerül színre. Erdélyi Mihály legújabb operett ujdonsága, mely a budapesti nyári idény legnagyobb színházi sikere volt, tele van humorral és vidám helyzetekkel s a nézőközönség 3 órán keresztül derült hangulatban gyönyörködik az idény legnagyobb operett slágerében. — A Becskerekai menyecske csütörtökön este is műsoron marad.

— **Csütörtökön délután** 4 órai kezdettel, egységes, olcsó helyárrakkal Barabás Pál legújabb vígjáték ujdonsága a 2000 pengős férfi kerül színre. 3 órás kacagás. Minden földszinti ülőhely 120 fillér, erkély ülő 60 fillér, állóhely 30 fillér. Siessen jegyét előre biztosítani.

— **Pénteken este** premier bérletben mutatja be a Szigligeti Színház W. Sommerset Maugham Színház című világhírű regényének színpadi változatát, mely a budapesti Vigszínháznak kimagasló színházi eseménye volt. A „Színház” Budapest után minden vidéki színpadot megelőzve, Sármasz Miklós főrendező rendezésében kerül színre a nagyváradi Szigligeti színházban Moory Lucy, D. Ihász Klára, Bartók Julia, Sármasz Miklós, Márky Géza és Ross Józseffel a főszerepekben. — A „Színház” szombaton este is műsoron marad.

— **Szombaton délután** 4 órai kezdettel olcsó helyárrakkal, az idény legmulatságosabb zenés vígjáték-ujdonsága az Ilyenek a férfiak kerül színre, győ-

nyörü kiállításban, a bemutató előadás elsőrendű szereposztásban.

Az esti előadások pontosan 8 óra 5 perckor kezdődnek!

HETI MŰSOR:

Szerdán este: *Becskerekai menyecske*.
Csütörtökön délután 4 órakor: *2000 pengős férfi*.

Csütörtökön este: *Becskerekai menyecske*.

Pénteken este premier bérletben: *Színház*.

Szombaton délután 4 órakor: *Ilyenek a férfiak*

Negyvenkét napos színsezon Désen és Szamosújváron. Az egyik erdélyi kerület új színigazgatója, Szabó Márton szerdán kezdte meg színsezonját Szamosújváron, ahonnan negyvenkét napos szonra Dére megy társulattal, amelyet negyven elsőrangú erőből szervezett.

A szerződés nélküli színészekből regös csoportokat szervez a kormány. A kultuskormány elhatározta, hogy a szerződés nélkül maradt színészekből regöscsoportokat szervez. Ezek a regösök négyes, ötös csoportokban fogják bejárni azokat a helyeket, ahol katonáink táboroznak és kisebb jelenetekkel, magánszámokkal fogják őket szórakoztatni. A kormány elhatározása színészkörökben nagy megnyugvást és örömet keltett.

SPORT

Kiadós erőnléti edzést tartott a NAC

Kedden délután kiadós erőnléti edzést tartott a NAC játékosaival Rónai edző. Az edzésről hiányzott Tóth III, Bodola, Molnár és Kovács II, mind a négyen sérültek és felmentést kaptak az edzés alól.

Bodola sípcsontjába kapott rúgást vasárnap. Tóth Matyi és Kovács II a bokáján sérült meg, Molnár pedig még mindig húzódásával bajlódik. A vasárnapi csapat összeállítása természetesen még bizonytalan, mert sok függ a sérültek állapotának javulásától is. Annyi máris bizonyosnak látszik, hogy Molnár vasárnap sem tud játszani, ha rendbe is jönne, feltétlenül pihennie kell még Kovács II játéka is bizonytalan, ő a régi sérülése helyére kapott ismét rúgást. Még Tóth III sérülése a legenyhébb, ő biztosan játszik vasárnap.

Törekvés—D. Magyarság NB II mérkőzés Nagyváradon

A piros-fekete csapatnak vasárnap ismét nehéz mérkőzése lesz — hazai pályán. De melyik mérkőzés nem nehéz? Remélhetőleg a sorra következő mérkőzésre is játékosul áll ki a Törekvés és megnehezíti a kitűnő dunakeszi csapat győzelmét.

Vasárnap talán már nem lesz „kü-

tosan játszik vasárnap.

A keddi edzésen körözés, rajtgyakorlatok és torna szerepelt a műsorban. Rónai edző alaposan megoldoztatta fiait. Csütörtökön fél 5 órai kezdettel kétkapus edzés lesz.

Vasárnap a Szegedi Vasutas SE lesz a zöld-fehérek ellenfele. Az SZVSE jelenleg a tabella utolsó helyezettje. Nyolc lejátszott mérkőzésből eddig egy döntetlent ért el az UAC ellen hét vereséggel és 8:34 gólaránnyal áll az utolsó helyen.

Az NB-ben azonban, éppen a NAC vezetősége tudhatja legjobban, ma már nincsenek biztos mérkőzések és mindent pontért nagyon meg kell küzdeni. Tehát vasárnap is, az SZVSE ellen...

lőnőbb akadálya Szilágyinak, a NAC-tól átvett játékos szerepeltetésének sem. Hangsúlyozzuk, nem rossz csapat a Törekvés. Csak a játék nem megy. Ha egyszer lábrakap, megjön az önbizalma, hiszük elkerüli a kiesést. Szív és lélek nélküli azonban nem szabad engedni pályára játékost.

A NB. II. állása.

1. Debreceni VSC	6	5	—	1	28	6	10
2. Marosvh. SE	6	5	—	1	24	10	10
3. Kolozsv. MÁV	6	5	—	1	21	14	10
4. Törekvés	6	4	1	1	31	9	9
5. Z. Danuvia	6	4	1	1	19	11	9
6. D. Magyarság	6	4	1	1	15	11	9
7. Nagybányai SE	6	2	2	2	18	15	6
8. Goldberger SE	6	3	—	3	17	18	6
9. Ganz	6	1	3	2	18	10	5
11. Kolozsv. EAC	6	1	—	5	16	23	2
12. Nyiregyh. TVE	6	—	2	4	9	22	2
13. N. Törekvés	6	1	—	5	5	29	2
14. Szatm. NE	6	—	6	3	4	—	—

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Öltözködni olcsón csak Molnár használt ruha üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas arat fizetek használt ruháért. 183

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek. Órák, ókszert javítok Gyenge István ékszerész. Rakóczi ut 19.

Legmodernebb dísháló kombinált szekrények eladók asztalosnál, Szent István (Templom) tér 5. 518

Aranyat, ezüstöt napi aron veszek. Tiszay órák és ékszerész. Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Alló óra, kiváló szerkezetű, egyhónapos felhuzással olcsón eladó Friedmann ékszerésznél, Bémer-tér. 523

Ebédülő komplett, 12 börszékkel, empire masszív ágyak, matraccokkal, kanapék, két ajtos jégsekéreny eladók. — Erdéklődők telefonáljanak: 15—42 számhoz. 522

1 darab testékes hordó és balaabroncsok eladók. Szent László-nyomda R. T., Szilágyi Dezső-utca 5.

Modern konyha és hálószoba butorok eladók. Dankó Pista-u. 4. 519

Briliánsért, régi ékszerért magas arat fizetek. Tarján ékszerész, Rakóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

BEKÖTOZHEGŐ szoba, konyha, kamarás magánház, villamos megállónál eladó. Telefon 24-08. 515

Aranybevéltő. Blóz Zoltán Szent János-utca 13. Aranyat, ezüstöt és drágakövet a legmagasabb napi aron veszek. 488

ALIG használt női bőrkabát barna sevréből, hibátlan finom fekete férfitélikabát plüss bélésű 3x4-es Argamen szőnyeg olcsón eladó. Rulikovszky-ut 10. fszint. 512

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vasarlása és eladása. Meszárucs-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Különféle

Elcseserlénem két nagyváradi hazamat, de külön is, Budapest vagy környékére. Cím: Budapest, Evező-utca 6 Farkas József, vagy dr. Dévald László ügyvéd, Nagyvárad. 520

Biciklimet ellopták a Mátyás király utról. A váz gyári száma 12866. Megtaláló vagy nyomravezető jutalomba részesül Kovácsnál, Halász-u. 8. 52

KIADÓTULAJDONOS:
szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.